

Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku za 2013 rok

Zgodnie z zapisem – art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz. U. z 2013r. poz. 182 ze zm.) Ośrodek Pomocy Społecznej przedstawia raz w roku radzie gminy sprawozdanie z działalności.

Niniejsze sprawozdanie zawiera opis najważniejszych działań podejmowanych przez Ośrodek w 2013 roku.

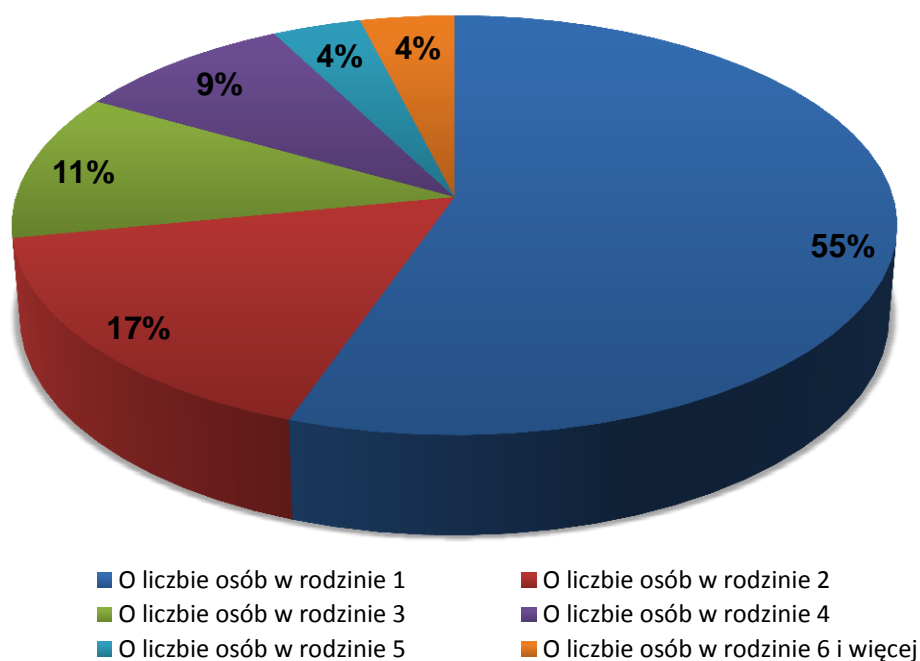
I. Ogólne informacje o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2013 roku objął różnymi formami pomocy społecznej 459 rodzin, w których łącznie było 934 osoby, co stanowi 5,9 % ogółu mieszkańców Milanówka tj. 15 748 osób.

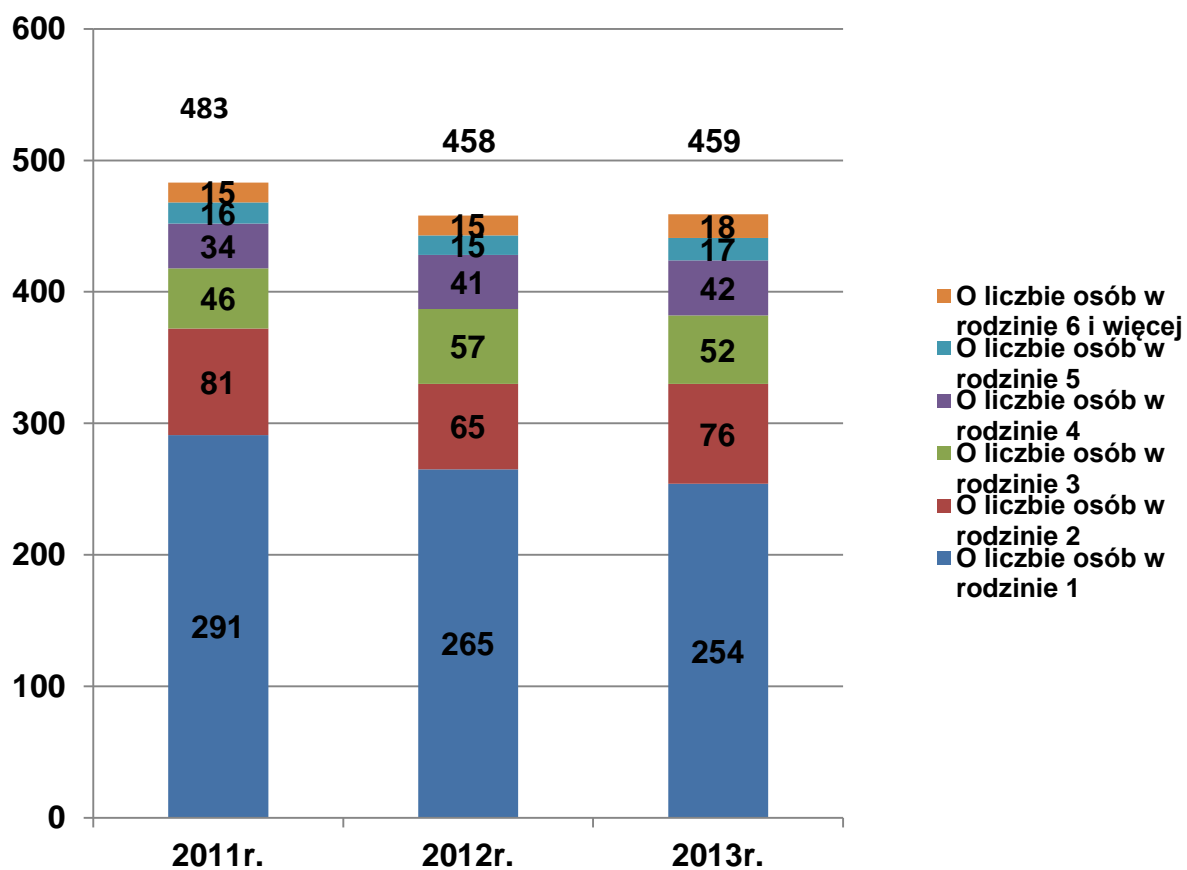
Wśród osób korzystających z pomocy 72 to osoby, które zgłosiły się w 2013 r. o pomoc po raz pierwszy lub nie korzystały z pomocy w okresie dwóch ostatnich lat.

Pewnej zmianie uległa również struktura rodzin korzystających z pomocy, choć w dalszym ciągu największą grupę osób wymagających wsparcia, stanowią osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwa domowe (254 osoby). Strukturę rodzin obrazują poniższe wykresy nr 1 i 2.

Wykres nr 1 Struktura rodzin ogółem

Wykres nr 2 Typy rodzin objętych pomocą w latach 2011 - 2013

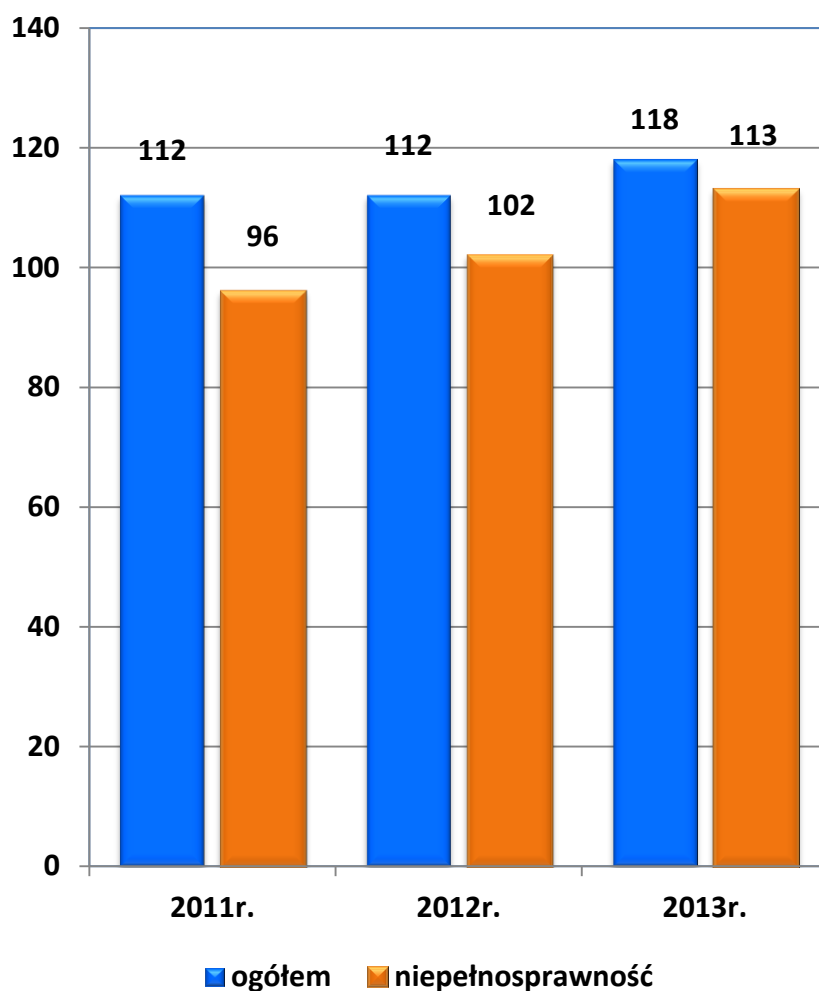
Świadczenie obowiązkowe w postaci zasiłku stałego przyznawane jest z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym, znacznym lub z powodu wieku:

- **osobie samotnie gospodarującej** w wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej - wysokość 542 zł, a dochodem tej osoby z tym, że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 529 zł miesięcznie.
- **osobie w rodzinie** w wysokości różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie - 456 zł, a dochodem na osobę w rodzinie.

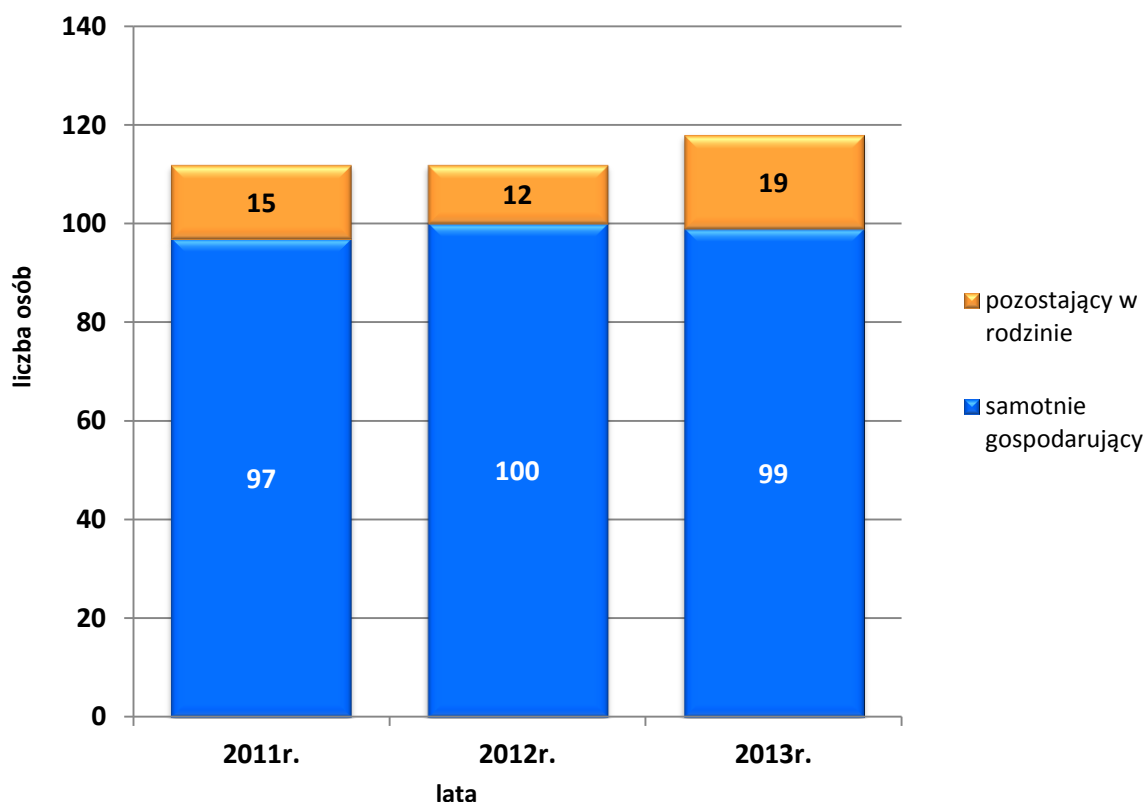
Od zasiłku stałego odprowadzana jest składka na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 9% (w 2013 r.) kwoty zasiłku stałego.

Strukturę świadczeniobiorców zasiłków stałych przedstawia wykres nr 3 i 4.

Wykres nr 3 Zasiłki stałe ogółem w tym z tyt. niepełnosprawności w latach 2011 – 2013

Wykres nr 4 Zasilki stałe przyznane osobom samotnie gospodarującym i pozostającym w rodzinie

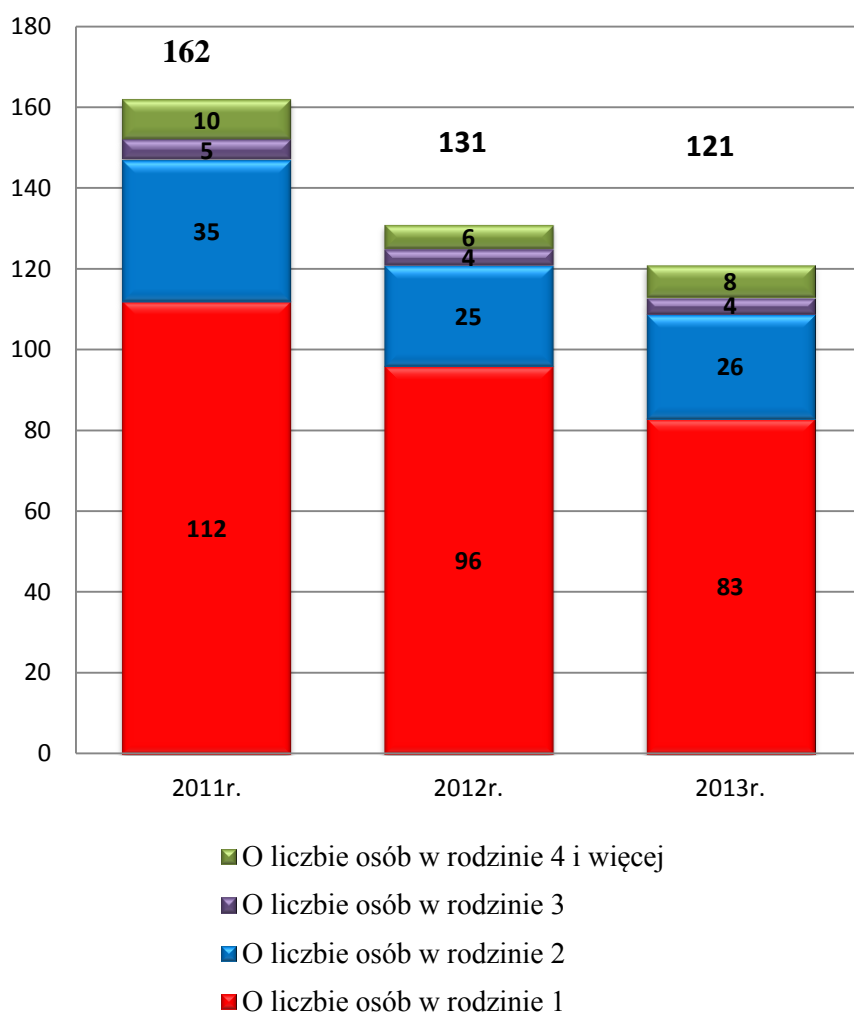

W 2013 roku zarejestrowaliśmy 121 rodzin emerytów i rencistów korzystających z pomocy ośrodka, w tym 83 osoby prowadzą jednoosobowe gospodarstwa domowe (wykresy nr 5 i 6). Rodzinom tym udzielana była przede wszystkim pomoc celowa w okresie zimowym na zakup węgla lub pomoc w opłaceniu rachunków za energię elektryczną, jak również wsparcie finansowe z przeznaczeniem na zakup leków lub zakup żywności.

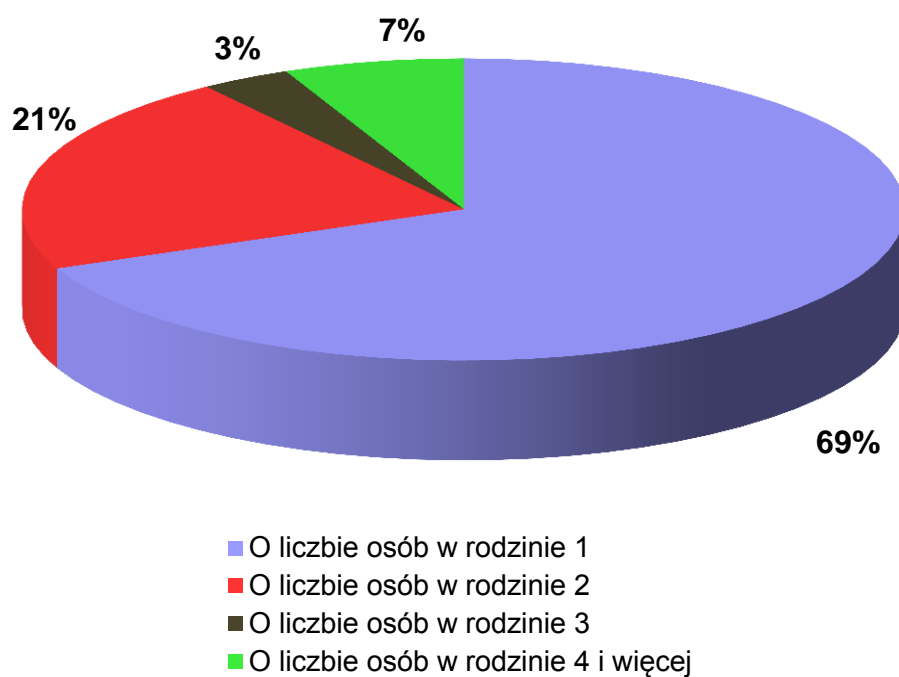
Zasiłek celowy przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu a także kosztów pogrzebu, rodzinie lub osobie która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej. Zasiłek celowy przyznawany jest w przypadku osoby samotnie gospodarującej jeżeli dochód tej osoby jest niższy niż kryterium dla osoby samotnie gospodarującej tj. 542 zł, w przypadku rodziny jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium na osobę w rodzinie tj. 456 zł. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy

w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi.

Wykres nr 5 Rodziny emerytów i rencistów w latach 2011 - 2013

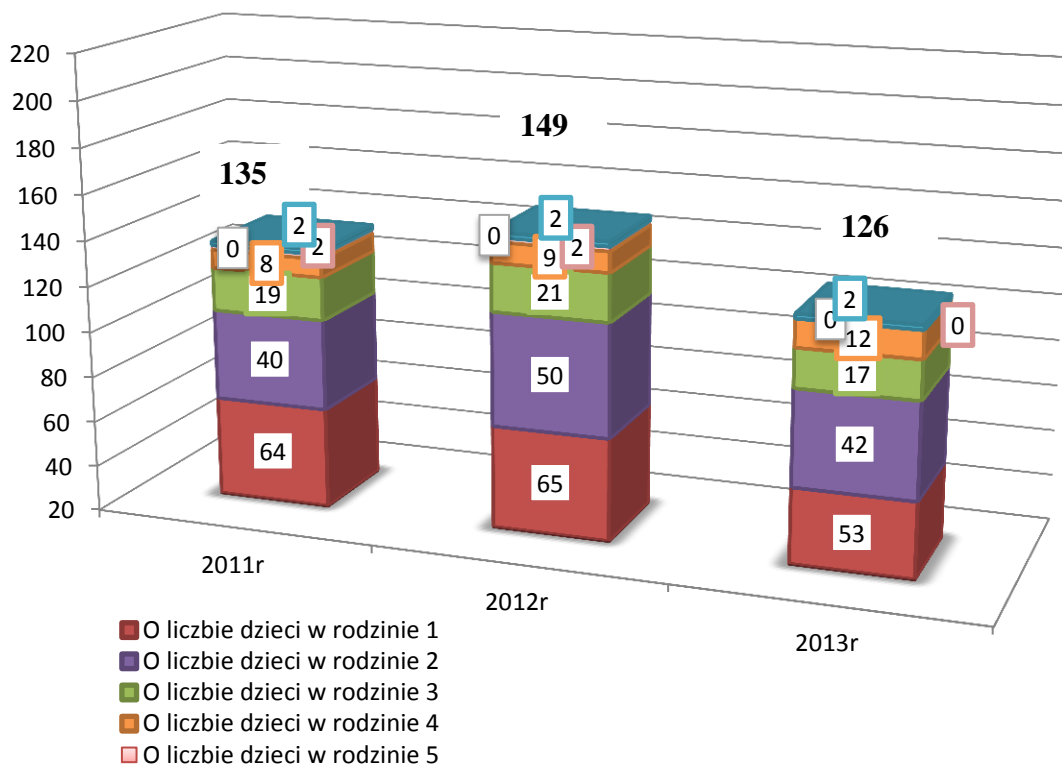

Wykres nr 6 Emeryci i renciści korzystający ze wsparcia w 2013 r.

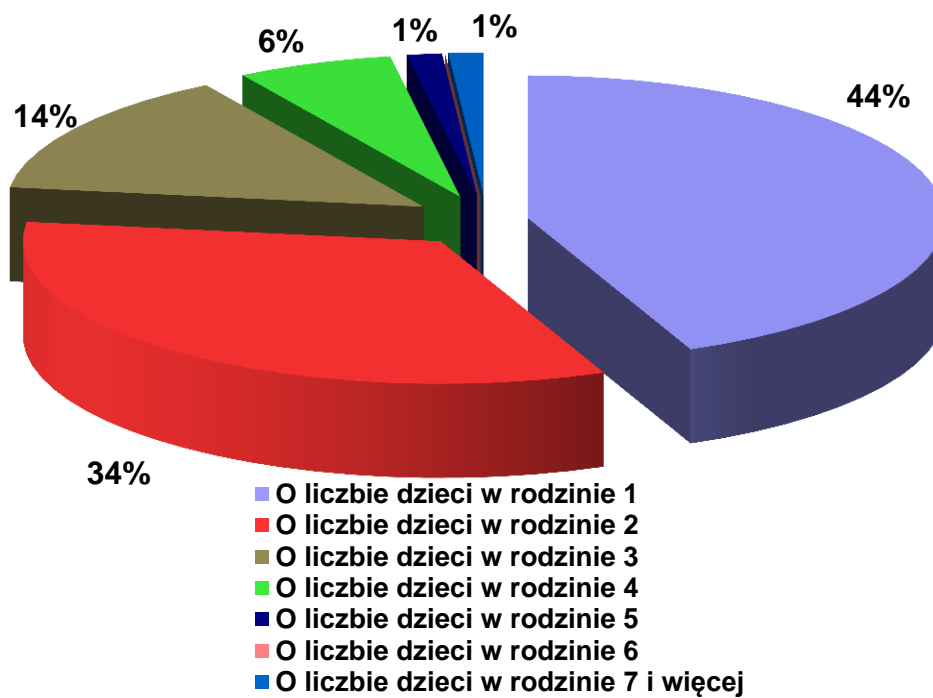

Poza grupą osób niepełnosprawnych i rodzin emerytów i rencistów kolejną dużą grupą osób wymagających wsparcia były rodziny z dziećmi. Wśród nich 41 rodzin to rodziny wielodzietne. (wykresy nr 7 i 8).

Wykres nr 7 Rodziny z dziećmi w latach 2011 – 2013

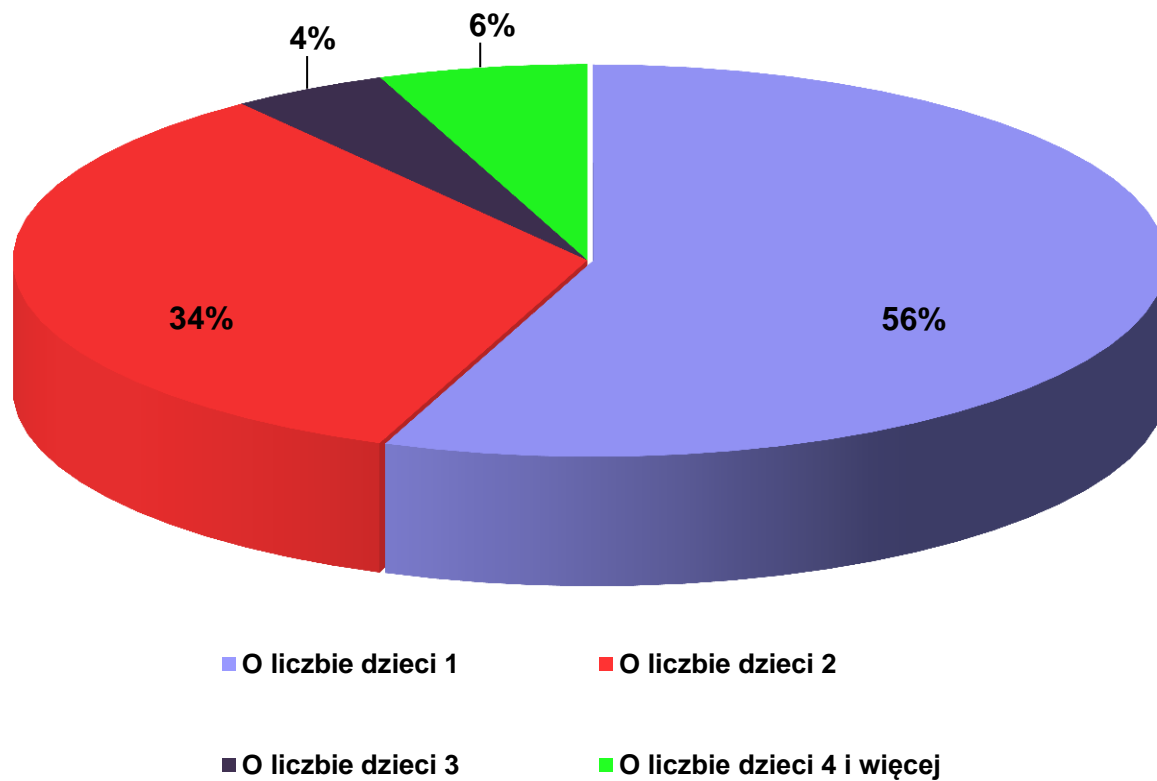

Wykres nr 8 Rodziny z dziećmi w 2013r.

Na ogólną liczbę 217 rodzin z dziećmi 68 to rodziny niepełne.

Wykres nr 9 Rodziny niepełne w 2013r.

II. Przyczyny korzystania z pomocy – dysfunkcje

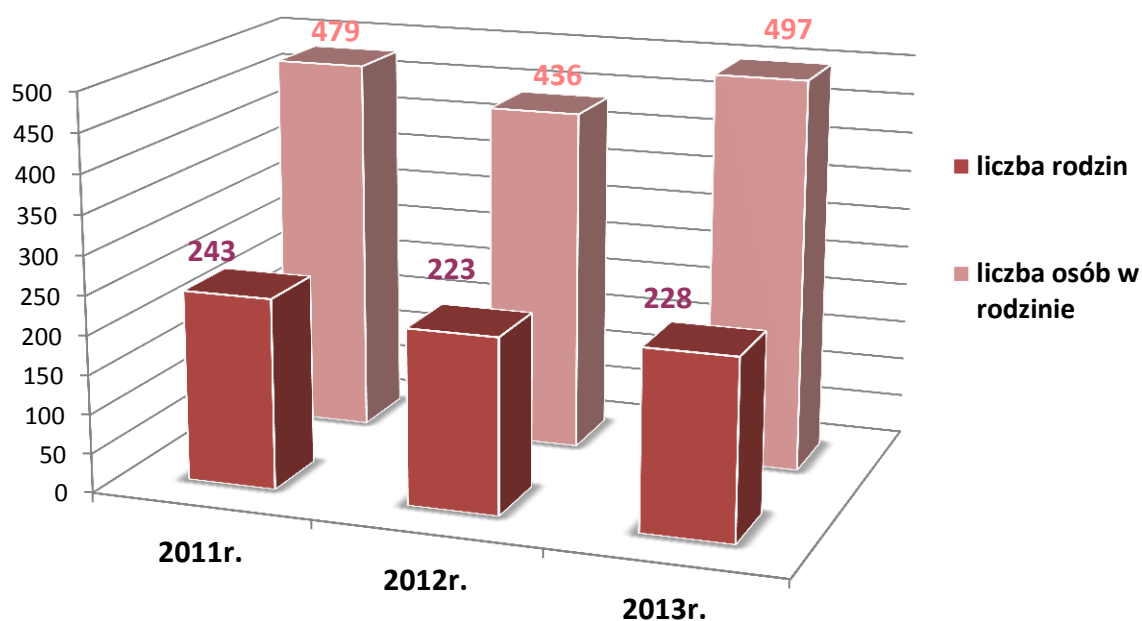
1. Ubóstwo

W 2013 roku poza 2 przypadkami związanymi ze zdarzeniami losowymi klientami pomocy społecznej były osoby, które osiągały bardzo niskie dochody, łącznie z tego powodu pomagaliśmy 228 rodzinom.

Podstawowe kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej w 2013 roku wynosiło dla osoby samotnej 542 zł i dla osoby w rodzinie 456 zł.

Większość rodzin korzystających z pomocy osiągała dochody znacznie poniżej tego kryterium, szczególnie dotyczyło to rodzin z dziećmi.

Wykres nr 10 Ubóstwo - lata 2011 - 2013

2. Niepełnosprawność

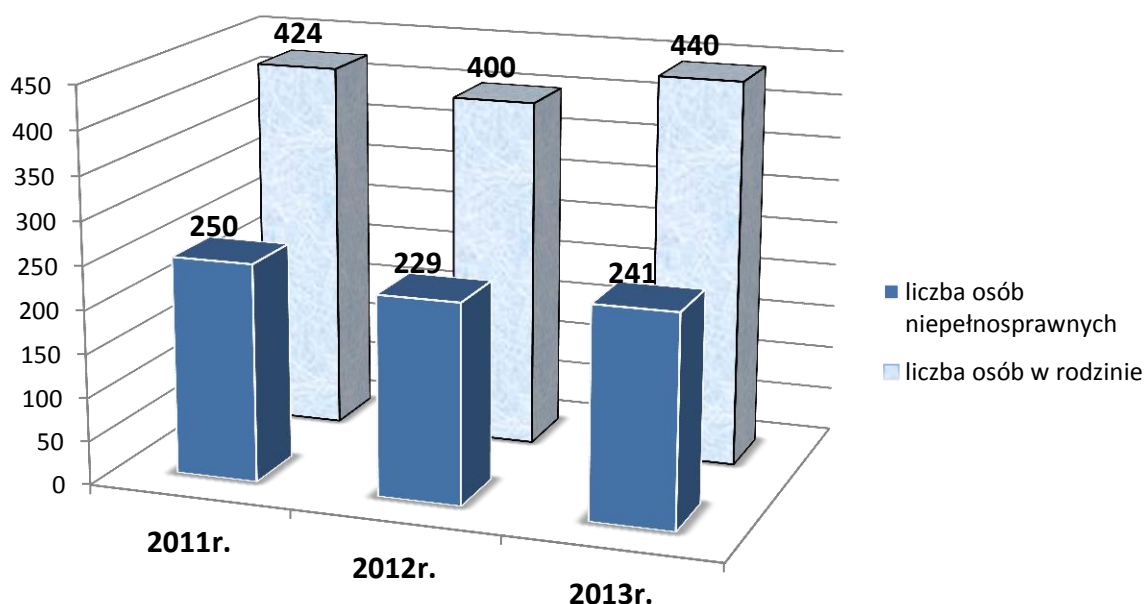
Wśród głównych przyczyn dysfunkcji osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, oprócz niskich dochodów, była niepełnosprawność potwierdzona orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności.

Z pomocy ośrodka skorzystało w 2013 roku ogółem 241 rodzin, w których są osoby niepełnosprawne.

Najtrudniejsze problemy w pracy z osobami posiadającymi orzeczenie o stopniu niepełnosprawności występują w grupie osób uzależnionych od alkoholu. W stosunku do tej grupy klientów w 2013 roku były kontynuowane działania mające na celu ograniczenie marnotrawienia środków.

Aktywizacja osób niepełnosprawnych na terenie miasta jest jednym z ważniejszych zadań mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców. Osoby niepełnosprawne wspierane materialnie przez ośrodek to jedynie mała grupa niepełnosprawnych w Milanówku, stąd do objęcia większym wsparciem niepełnosprawnych konieczne jest wspólne działanie różnych instytucji i organizacji.

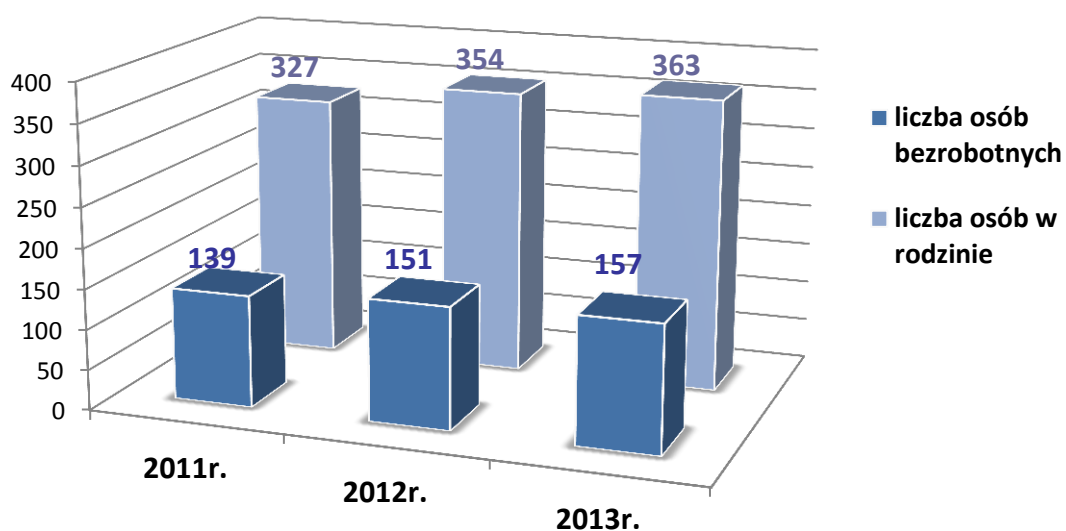
Wykres nr 11 Niepełnosprawność - lata 2011 - 2013

3. Bezrobocie

Drugą z najczęściej występujących dysfunkcji było bezrobocie, z tego powodu udzielano pomocy 157 osobom.

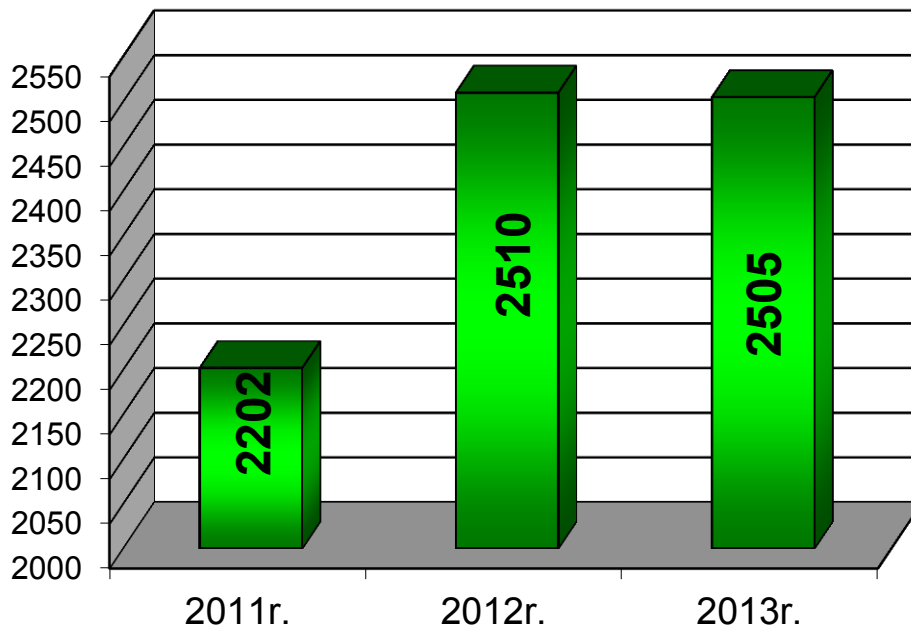
Wykres nr 12 Bezrobocie - lata 2011 - 2013

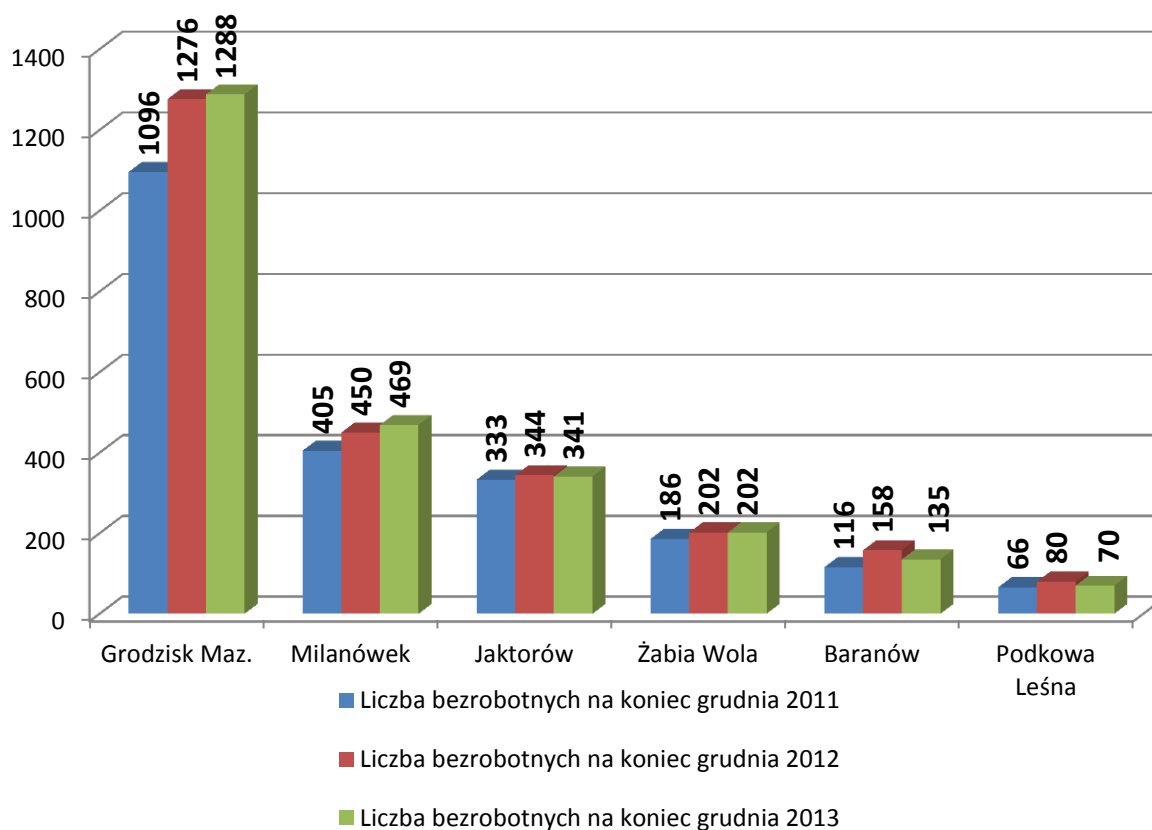
Z danych przekazanych przez Powiatowy Urząd Pracy wynika, że na koniec 2013 roku było zarejestrowanych 469 bezrobotnych z terenu Milanówka co stanowi 18,72% ogółu zarejestrowanych w PUP w 2013 r. (2505 osób).

W stosunku do 2012 roku, w którym było zarejestrowanych 450 osób – jest to wzrost o 4,22%. Liczba osób, którym z tytułu tej dysfunkcji udzielono pomocy zwiększyła się o 9% (ze 151 osób w 2012 r. do 157 osób w 2013 r.). Pozostałe osoby nie zostały objęte pomocą ośrodka ponieważ spełniały warunki do przyznania zasiłku dla bezrobotnych z PUP.

Wykres nr 13 Liczba bezrobotnych w powiecie grodziskim w latach 2011 - 2013

Wykres nr 14 Bezrobocie w okolicznych gminach w latach 2011 - 2013

W celu aktywizacji osób bezrobotnych kontynuowano rozpoczęte w 2006 r. wspólne działania z PUP, wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,

polegające na prowadzeniu prac społecznie użytecznych (miejsce pracy wskazuje Urząd Miasta Milanówka, bezrobotny jest zobowiązany do przepracowania 40 godzin miesięcznie i otrzymuje wynagrodzenie nie wliczane do ogólnych dochodów, w wysokości 7,70 zł za godzinę do 31 maja 2013 r., a od 1 czerwca 2013 r. w wysokości 8 zł).

Łącznie w pracach społecznie użytecznych uczestniczyło 19 osób.

Przewidujemy, że na terenie miasta w 2014 roku podobnie jak w latach poprzednich dużym problemem będzie aktywizacja na rynku pracy osób długotrwale bezrobotnych korzystających z świadczeń pomocy społecznej.

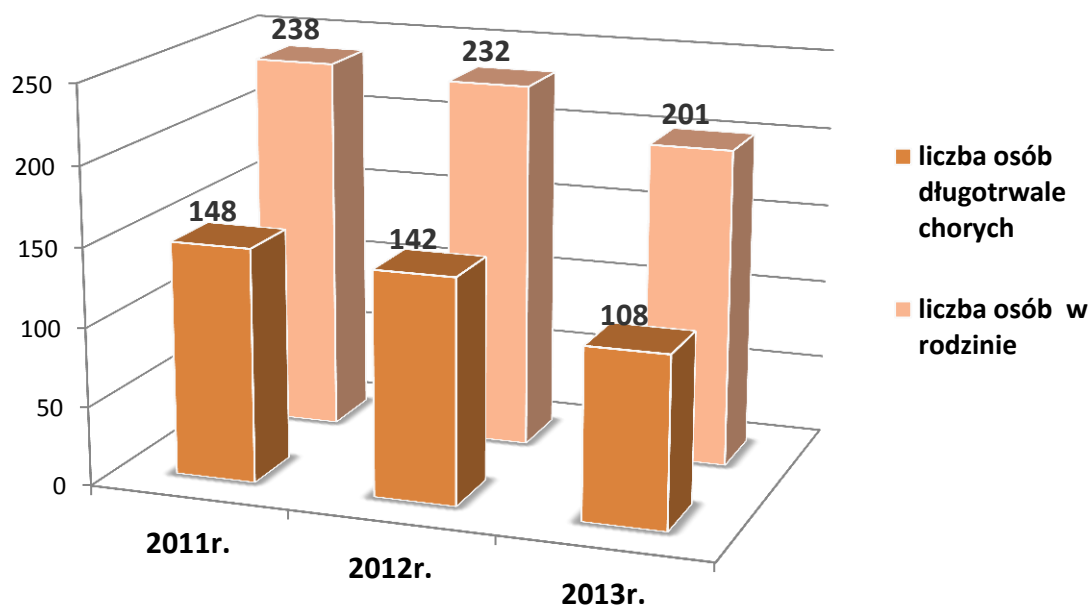
4. Długotrwała choroba

Kolejną znaczącą grupą osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej są osoby długotrwale lub ciężko chore.

Z tej przyczyny udzieliliśmy pomocy 108 osobom. Większość świadczeń była udzielana jednorazowo na zakup leków lub pokrycie kosztów związanych z zapewnieniem opieki w miejscu zamieszkania. Kilka osób prosiło o pomoc w pokryciu kosztów dojazdu do specjalistycznej placówki medycznej.

Pomoc z powodu długotrwałej choroby jest udzielana w większości osobom starszym, które mają niskie świadczenia emerytalne lub rentowe.

Wykres nr 15 Długotrwała choroba - lata 2011 - 2013

Ponadto osobom znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji zdrowotnej, rodzinnej i materialnej była udzielana pomoc w formie usług opiekuńczych.

Pomoc taka była świadczona przez opiekunki dla 60 rodzin oraz dla 3 osób z zaburzeniami psychicznymi w formie specjalistycznych usług opiekuńczych.

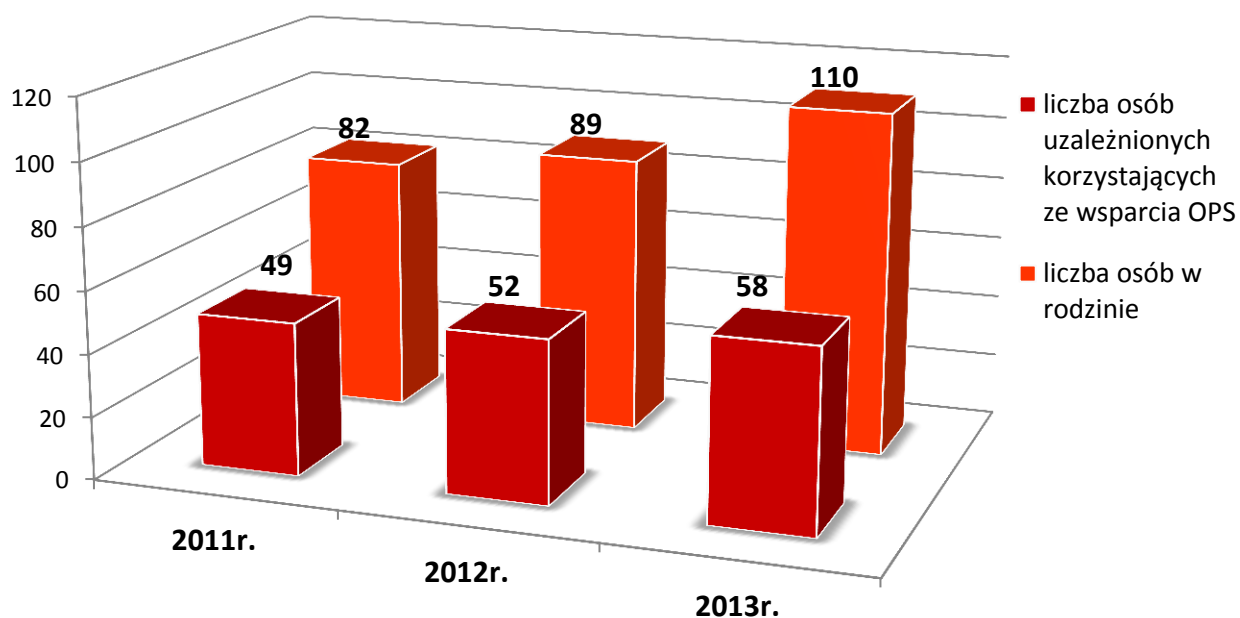
Pogarszający się stan zdrowia oraz brak możliwości zapewnienia opieki w miejscu zamieszkania są przyczyną umieszczenia osób w domach pomocy społecznej. Łącznie na koniec 2013 roku w domach pomocy przebywało 18 osób.

Problem zapewnienia opieki dla ludzi starszych, samotnych narasta. Dotyczy to nie tylko osób korzystających z pomocy ośrodka, ale również rodzin o dobrej sytuacji materialnej. Ponadto zwiększa się ilość osób w wieku emerytalnym, co wymaga organizacji różnorodnych form wsparcia środowiskowego i z tego tytułu większego dofinansowywania przez miasto.

5. Alkoholizm i narkomania

Wśród klientów ośrodka w 2013 r. problemy z nadużywaniem alkoholu występowały w 58 rodzinach. Problemy z uzależnieniem od narkotyków zdefiniowano w 5 rodzinach korzystających ze świadczeń.

Wykres nr 16 Alkoholizm - lata 2011 - 2013

Udzielanie pomocy dla rodzin dotkniętych uzależnieniami wiąże się z koniecznością prowadzenia przez pracowników socjalnych stałego monitoringu rodziny.

Większość osób nadużywających alkoholu to mężczyźni, najliczniejsza grupa z nich to osoby, które nie pracują lub pracują dorywczo, są w wieku przedemerytalnym lub emerytalnym i nie mają stałych źródeł dochodu. Najtrudniejsze sytuacje występują w rodzinach z dziećmi w sytuacjach, gdy alkoholu nadużywają oboje rodzice. Sytuacja taka została zdefiniowana w 4 rodzinach są one objęte nadzorem kuratorskim.

Podobnie jak w poprzednich latach nadużywanie przez klientów ośrodka alkoholu i marnotrawienie środków było w 2013 roku jedną z podstawowych przyczyn przyznawania pomocy w formie rzeczowej lub ograniczenia jej zakresu do niezbędnego minimum np. wydawania talonów do sklepu lub zapewnienia gorącego posiłku.

W szczególnie trudnych przypadkach pracownicy socjalni wnioskują o wszczęcie procedury przymusowego leczenia.

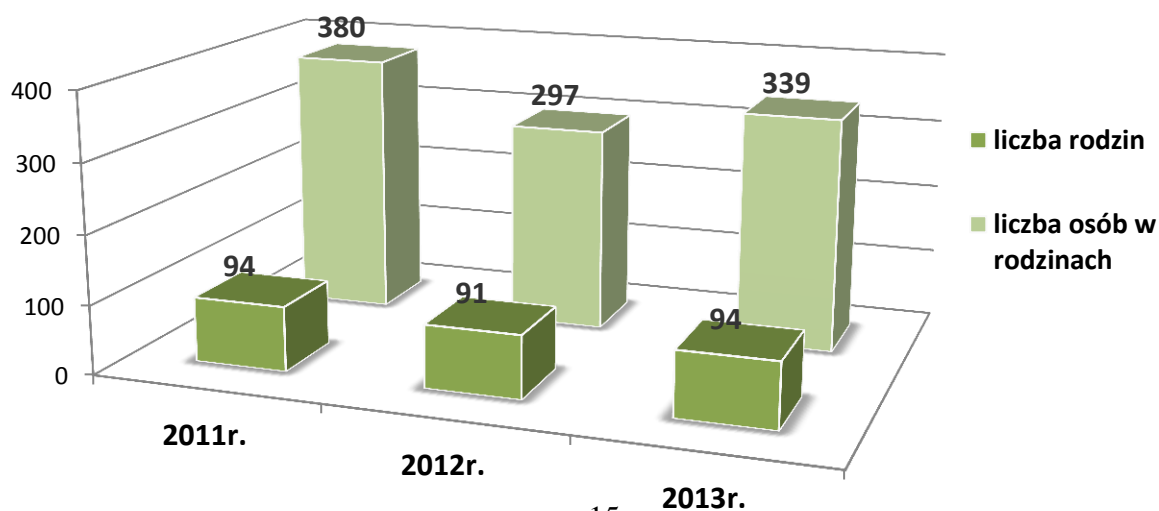
Problem alkoholizmu mimo dobrej współpracy różnych służb na terenie miasta jest widoczny. Brak skutecznych procedur i profesjonalnych ośrodków diagnostyki i leczenia uzależnień jest jedną z przyczyn ograniczających możliwość niesienia skutecznej pomocy

W związku z powyższym ważnym jest prowadzenie wczesnej profilaktyki szczególnie wobec młodzieży. Zadanie to powinno być kontynuowane w 2014 roku.

6. Problemy opiekuńczo - wychowawcze i trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego

Pomoc dla rodzin z tego typu problemami była udzielana w 2013 roku dość często i dotyczyła 94 rodzin, w których było 339 osób.

Wykres nr 17 Problemy opiekuńczo – wychowawcze - lata 2011-2013

Większość z nich to rodziny z dziećmi, korzystały one z wielu form wsparcia nie tylko materialnego. Praca z rodzinami, w których występują problemy wychowawcze jest szczególnie trudna, gdyż w rodzinach tych występuje często wiele złożonych dysfunkcji, które nawzajem się na siebie nakładają.

W większości przypadków wspólne działania pomocowe placówek oświatowych, pomocy społecznej, wsparte przez działania kuratorów sądowych straży miejskiej i policji pozwalają na zapewnienie poprawnych warunków rozwoju dzieci i członków tych rodzin.

W strukturach Ośrodka funkcjonuje Środowiskowy Klub Wsparcia dla Dzieci i ich Rodzin przy ul. Szkolnej 12 oraz filia przy ul. Na Skraju 2, z uczestnictwa w zajęciach korzystało w 2013 r. ogółem 45 dzieci w wieku od 6 do 15 lat. Wychowankowie mają zapewnioną pomoc pedagogiczną, zajęcia sportowo-rekreacyjne, posiłek w formie kanapek, napojów, ciast i owoców. Organizowane są półkolonie w czasie ferii zimowych oraz podczas wakacji.

Poza działaniami opiekuńczo wychowawczymi skierowanymi bezpośrednio do dzieci prowadzona jest tam również praca z rodzicami. Problemy wsparcia rodzin z dziećmi są przez Ośrodek traktowane priorytetowo. W 2013 były kontynuowane działania aktywizujące rodziców do pracy i lepszej opieki nad dziećmi, m. in. poprzez realizację I edycji „Warsztatów dla rodziców i wychowawców”, którą ukończyło 12 osób jak i poprzez pracę asystentów rodziny w środowiskach.

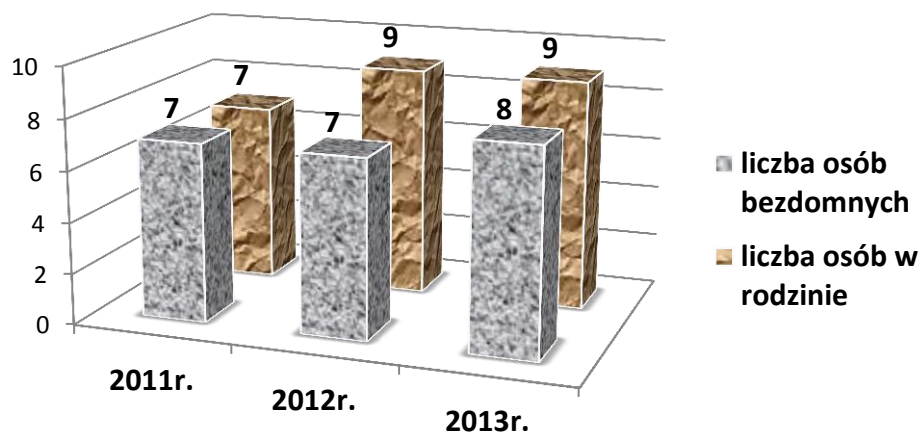
Przy placówce Na Skraju funkcjonowała także grupa samopomocowa samotnych matek i rodzin wielodzietnych.

7. Bezdomność

W skali miasta Milanówka problem bezdomności nie dotyczy dużej grupy osób w ubiegłym roku z tej przyczyny udzieliliśmy pomocy 8 klientom. Wśród nich były osoby, które w poprzednich latach utraciły prawo do lokalu lub osoby po opuszczeniu zakładu karnego. Wśród większości osób bezdomnych z terenu miasta lub zagrożonych bezdomnością występuje problem uzależnienia alkoholowego, 2 z nich w okresie największych mrozów były umieszczone w noclegowni, gdzie odmówiły uczestnictwa w programach wychodzenia z bezdomności.

Wykres nr 18 Bezdomność - lata 2011- 2013

III. Pomoc w zapewnieniu posiłków – realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Ważnym zadaniem ośrodka pomocy jest koordynacja działań związanych z realizacją na terenie miasta działań wynikających z programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W ramach programu miasto otrzymało na realizację programu z budżetu państwa w 2013 roku kwotę 58 744 zł.

Najliczniejszą grupą osób objętą pomocą w formie dożywiania byli uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych. Dożywianie prowadzone było przede wszystkim na terenie miasta Milanówka, w programie uczestniczyły wszystkie szkoły gminne.

Ogółem posiłki były opłacane dla 34 dzieci w przedszkolach i 128 uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjalnych.

Dodatkowo pomocą w postaci gorących posiłków objęto 53 osoby dorosłe, dla których obiady wydawane były przez lokal gastronomiczny „Rosa”.

Ponadto w ramach programu była również udzielana pomoc dla rodzin w formie zasiłków na żywność, co pozwoliło na objęcie programem wszystkich osób wymagających pomocy w tej formie.

Wszystkie placówki oświatowe z terenu miasta na stałe współpracują z ośrodkiem i każdy przypadek wymagający udzielenia pomocy jest wspólnie rozpatrywany, a pomoc niezwłocznie udzielana.

Ośrodek w ramach swoich zadań realizował również postanowienia wynikające z n/w ustaw:

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 Nr 139 poz. 992 ze zm.)

Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, (Dz. U. z 2012 r. poz.1228)

Ośrodek wydał w 2013 r. 779 decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych, 280 decyzji dotyczących funduszu alimentacyjnego.

W roku 2013 wypłacono:

1. zasiłki rodzinne - 5085 świadczeń na kwotę 506.728 zł.

2. dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu:

- urodzenia dziecka – 26 świadczeń – **26.000 zł.**
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 175 świadczeń – **69.427 zł.**
- samotnego wychowywania dziecka - 301 świadczeń – **53.730 zł.**
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 453 świadczeń - **35.940 zł.**
- rozpoczęcia roku szkolnego – 348 świadczeń – **34.800 zł.**
- podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania - 349 świadczeń – **17.490 zł.**
- wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 840 świadczeń – **67.200 zł.**
- jednorazowy dodatek z tytułu urodzenia dziecka „becikowe”- 91 świadczeń – **91.000 zł.**

- 3. zasilek pielęgnacyjny – 3433 świadczenia – 525.249 zł.**
- 4. świadczenie pielęgnacyjne – 503 świadczenia – 281.679 zł.**
- 5. dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego - 435 świadczeń – 23.500 zł.**
- 6. składka emerytalno – rentowa – 475 świadczeń – 72.354 zł.**
- 7. składka zdrowotna od świadczenia pielęgnacyjnego - 269 świadczeń – 13.489 zł.**
- 8. fundusz alimentacyjny – 1237 świadczeń – 543.398 zł.**

W ramach kwot ściąganych od dłużników alimentacyjnych wydano **16.302 zł.** na obsługę wypłat świadczeń Funduszu Alimentacyjnego i działania wobec dłużników.

Łącznie na świadczenia oraz składkę emerytalno - rentową wydano kwotę **2. 531.856 zł.**
Na obsługę świadczeń w ramach 3% wydano **75.302 zł.**

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 ze zm.)

W roku 2013 w ośrodku zatrudnionych było 2 asystentów w łącznym wymiarze etatów 1i ½. Swoimi działaniami w środowisku objęli 22 rodziny.

Ośrodek ponosił koszty pobytu 3 dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (**18.068,12 zł.**) oraz koszty pobytu 5 dzieci w rodzinach zastępczych (**3.777,31 zł.**).

Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2001r. Nr 71, poz. 734 ze zm.)

W 2013 skorzystały z dodatku mieszkaniowego 183 gospodarstwa domowe. Wydano 266 decyzji przyznających dodatek mieszkaniowy, 13 wstrzymujących ze względu na niedopłacanie do pełnej wysokości czynszu, 8 wznawiających wypłatę po uregulowaniu zaległości i 16 odmawiających przyznania dodatku.

Łącznie w roku 2013 wydatkowano na dodatki mieszkaniowe kwotę **397.925,65zł.**

Ośrodek w 2013 roku kontynuował realizację projektu pt: **Milanowska Inicjatywa Lokalnej Aktywności MILA** zgodnie z zawartą umową ramową w 2008 r.

Projekt realizowano w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Priorytet VII. Promocja integracji społecznej

Działanie: 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji

Poddziałanie: 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej

Okres realizacji: 01.04.2013 – 30.09.2014

środki UE: 156 451,57 zł

wkład własny: 18 350,43 zł

Cel: Zmniejszenie obszarów wykluczenia poprzez aktywną integrację i środowiskową pracę socjalną do 30.09.2014 r.

Grupa docelowa: 16 mieszkańców Miasta Milanówka, klienci Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku

W ramach projektu podjęto następujące działania:

- wsparcie asystenta rodziny
- skierowanie na kursy zawodowe
- warsztaty umiejętności wychowawczych
- warsztaty dla taty
- warsztaty zarządzania domowym budżetem
- warsztaty kreatywnego spędzania czasu rodziców z dziećmi
- indywidualna terapia psychologiczna
- indywidualne wsparcie trenera pracy
- zorganizowanie i prowadzenie grupy samopomocowej.

W IV kwartale 2013 roku Ośrodek podjął szereg działań mających na celu sprawną realizację Milanowskiej Karty Rodziny 3+ od 01.01.2014 r. zgodnie z podjętą uchwałą ws. przyjęcia programu działań promujących rodziny wielodzietne zamieszkałe na terenie Miasta Milanówka poprzez wspieranie ich warunków życia.